

RĪGĀ

2021. gada 27. oktobrī
Nr. 1-23/146_e

**Valsts kancelejas
Starpinstitūciju darbības koordinācijas grupai**
Paziņošanai e-Adresē

Latvijas Bankai
Paziņošanai e-Adresē

Informācijai:
Finanšu ministrijai
Paziņošanai e-Adresē

Ekonomikas ministrijai
Paziņošanai e-Adresē

Finanšu un kapitāla tirgus komisijai
Paziņošanai e-Adresē

Par ierobežojumiem finanšu pakalpojumu saņemšanai

God. Citskovska kungs!

Latvijas Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) pārstāv kredītiestādes, pensiju fondus un citus ar finanšu pakalpojumu sniedzējiem saistītus pakalpojumu sniedzējus. Asociācija jau vairākkārt pievērsusi atbildīgo iestāžu uzmanību, ka, nosakot ierobežojumus COVID-19 izplatības mazināšanai, būtu jāpatur prātā Latvijas iedzīvotāju vajadzība nepārtraukti saņemt finanšu pakalpojumus. Šajā vēstulē lūdzam pievērst uzmanību šādiem galvenajiem aspektiem, kuri būtu ņemami vērā, nosakot ierobežojumus.

Sniedzot finanšu pakalpojumus klientiem, kredītiestādes nav kritiskās infrastruktūras subjekti. Kredītiestādēm tiek piemērots kritisko pakalpojumu tiesiskais regulējums, tomēr šis termiņš piemērojams tikai četrām kredītiestādēm un tikai attiecībā uz ierobežotu pakalpojumu klāstu likumā noteiktu apdraudējumu gadījumā. Pievēršam uzmanību, ka šis tiesiskais regulējums praksē pilnībā vēl nav ieviests. Tādēļ aicinām šī jēdziena lietošanā būt ļoti rūpīgiem un piesardzīgiem.

Kredītiestādes visu pandēmijas laiku ir bijušas un noteikti turpinās būt uzticami partneri un risinājuma, nevis problēmas sastāvdaļa, kas pastāvīgi lielāko daļu pakalpojumu sniegšanu nodrošina neklātienē, izmantojot digitālos risinājumus. Attiecībā uz personām, kuru digitālās prasmes ir nepietiekamas, dažkārt pat atjaunojām pagātnē izmantotus pakalpojumus, piemēram, telefonbanku.

Tomēr ne visus pakalpojumus ir iespējams saņemt attālināti, un atkarībā no situācijas klientam var būt nepieciešamība ierasties filiālē, kuras ir izvietotas arī tirdzniecības centros dažādās valsts vietās. It īpaši tas attiecas uz skaidras naudas pieejamību (izmaksa, iemaksa; iemaksa īpaši svarīga mazajiem uzņēmumiem) bankomātos, kas izvietoti telpās, tai skaitā

tirdzniecības centros, kā arī krāpšanas vai ierīču/maksājumu instrumentu nozaudēšanas gadījumos, kad klientam jāatjauno piekļuve maksājumiem. Tāpat ir klienti, kurus nedrīkst identificēt neklātienē (par šo plānojam rosināt grozījumus normatīvajos aktos).

Līdz ar to, izstrādājot un nosakot ierobežojumus klientiem, nepieciešams rast risinājumus, lai neatliekamus pakalpojumus kredītiestādē (arī bankomātā) varētu saņemt ikviena persona, arī tāda, kurai nav pārslimošanas vai vakcinācijas sertifikāta. Kredītiestādes vērtētu šo gadījumu neatliekamību. Savukārt bankomātiem vienmēr būtu jābūt pieejamiem ikvienam. Ja tas nav īstenojams, ievērojot bankomātu atrašanās vietu, it īpaši tirdzniecības centros, nepieciešams veidot un publicēt ikvienai personai pieejamo bankomātu sarakstu.

Ievērojot minēto, lūdzam, izstrādājot tiesību aktu projektus, ņemt vērā, ka finanšu pakalpojumu pieejamība tiesību aktos norādāma nepārprotami, lai gan pakalpojumu sniedzējiem, gan it īpaši saņēmējiem, būtu pietiekama skaidrība par finanšu pakalpojumiem piemērojamo tiesisko režīmu. Nav jēgas aprakstīt to, ka un kad personas var iepirkties veikalos, ja personas netiek pie naudas, lai to varētu darīt.

Nobeigumā vēlamies pievērst Jūsu uzmanību, ka noguldījumu apjoms kredītiestādēs pieaug, kredītēšanas tempi – stabili, kredītportfeļa kvalitāte (attiecībā uz kavētajiem aizdevumiem) – labākā pēdējos gados. Līdz ar to, no kredītiestāžu skatu punkta raugoties, kopumā klientiem ir pieejami pietiekami finanšu līdzekļi gan mājokļa iegādei, gan uzkrājumiem, gan esošo aizdevumu apkalpošanai.

Individuālu problēmu gadījumā tās tiek risinātas individuāli, meklējot labāko, katram klientam piemēroto problēmas risinājumu, tāpēc noteikti nav nepieciešama kādu kolektīvo, tikai Latvijā piemērojamo visaptverošo risinājumu, piemēram, moratoriju ieviešana, tostarp priekš tiem, kuriem to nemaz nevajag. Šādiem risinājumiem būtu jābalstās tikai uz Eiropas Banku iestādes attiecīgu dokumentu, kā tas bija, piemēram, nosakot moratorijus COVID – 19 pandēmijas sākumā.

Lūdzam Valsts kanceleju par minētajiem jautājumiem konsultēties ar Latvijas Banku, īpaši skaidras naudas pieejamības jautājumos.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanita Bajāre

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU